

Ympäristönsuojelulain uudistamishanke
Ohjausryhmän kokous

KOKOUSMUISTIO

19.12.2011

Aika Pe 16.12.2011 klo 10:00 – 11:30
 Paikka K03/Kastelli, ympäristöministeriö
 Läsnä Hannele Pokka (pj.) Pekka Jalkanen, Timo Tanninen, Aila Korpivaara, Jari Keinänen, Pentti Puhakka (Esa Härmälän tilalla), Kimmo Silvo (Jyri Seppälän tilalla), Aulis Rantala, Tarja Savea-Nukala, Tellervo Kylä-Harakka-Ruonala, Liisa Pietola, Leena Eränkö, Tapani Veistola (Jouni Nissisen tilalla), Riitta Rönn, Markku Hietamäki, Katja Huumo, Oili Rahnasto ja Pirjo Auvvin (s)
 Poissa Sami Manninen (OM), Timo Kotkasaari (MMM) ja Anneli Karjalainen (YM)

ASIAT

1. Kansliapäällikkö Pokka avasi kokouksen ja totesi, että tässä kokouksessa evästetään projekteja eteenpäin sekä viittasi hallitusohjelmaan, jossa ympäristönsuojelulain uudistaminen on yhtenä tärkeänä hankkeena kohdassa kestävästä talouskasvusta, työllisyyden ja kilpailukykyyn vahvistaminen
2. Hyväksyttiin esityslista
3. Läsnäolijat esittäytyivät
4. Hankkeen toimeksiannon tarkastelu
 - YSO:ssa hanke on priorisoitu ykköshankkeeksi
 - osa hankkeesta on EU:n lainsäädännön toimeenpanoa
 - keskusteltiin projektiryhmien työn aloittamisesta sekä tiedottamisen tärkeydestä työn eri vaiheissa esim. eri tahojen kuulemisten, palaverien ja työpajojen avulla
 - keskusteltiin projektiryhmien aikatauluista ja työnjaosta toimeksiantoon viitaten
 - toivottiin pohdittavaksi YSL:n yhtymäkohtia muuhun lainsäädäntöön
 - uudistuksessa otettava huomioon mm. maankäyttö- ja rakennuslaki, jonka toimivuusarviointi tehdään tällä hallituskaudella sekä todettiin, että myös luonnonsuojelulakia ryhdytään uudistamaan keväällä 2012 aikana ja maaineslain toimivuuden arviointi alkaa vuonna 2012
 - kemikaalilainsäädännön yhtymäkohdat osoitettiin projektiryhmä 1 pohdittavaksi
 - projektiryhmä 4 pohtii erityisesti luontoarvojen huomioon ottamista
5. Hankkeesta tiedottaminen, tiedottaja Katja Huumo, ympäristöministeriön
 - tiedottaja Katja Huumo esitteli viestinnän roolia hankkeessa (liite 1)
 - selvitettävä, voivatko kansalaiset päästä vaikuttamaan mm. <http://www.otakantaa.fi/> -sivujen kautta, kysymysten muotoilun ongelmallisuus
 - Rahnasto kertoi, että erilaisia vaikutusarviointeja on käynnissä, mm. teollisuuspäästödirektiivin toimeenpanosta on tulossa arviointi samoin kuin valvonnan ryhmässä selvitetään maksullisuuden vaikutuksia ja myös luonnonympäristöpuolella on tulossa vaikutusselvitys
6. Projektiryhmän 4 vetäjä, lainsäädäntöjohtaja Riitta Rönn, kertoi mm. luontoarvojen sisällyttämisestä ympäristönsuojelulakiin (liite 2).
 - keskusteltiin mm. luontoarvokäsitteen määrittelemisen tärkeydestä

- selvityksen yleiset lähtökohdat ja sisältö hyväksyttiin yleisesti
- pidettiin tärkeänä, että luontoarvoja koskevan selvityksen ja asiantuntijalausuntojen valmistuttua järjestetään kuulemistilaisuuksia
- painotettiin asian kiireellistä aikataulua

7. Käytännön järjestelyt

- yhteystiedot pyydetään sähköpostilla Pirjo Auvvinille (pirjo.auvvin@ymparisto.fi)
- sovittiin, että myös varaedustaja voi tulla paikalle
- kokouspostit toimitetaan sähköpostilla noin viikko ennen kokousta
- Rahnasto mainitsi, että kaikki valmistuneet muistiot, selvitykset ja raportit sekä kuulemistilaisuuksien aineistot laitetaan web:iin ja muusta päätetään myöhemmin
- keskusteltiin kokousmuistioiden laajuudesta ja sovittiin, että muistiot voivat olla lyhyitä ja napakoita
- ehdotettiin mm. pöytäkirjojen laittamista web:iin, mutta todettiin, että se ei ole tarpeen (pöytäkirjat tulevat myöhemmin HAREeen)
- ehdotettiin, että sähköpostissa ilmenneiden ongelmien takia kannattaisi selvittää, olisiko mahdollista perustaa hankkeen aineistolle YM:n ulkoiseen nettiin salasanan taakse omat sivut, asia selvitetään

8. Tuleva kokoukset

- 2. kokouksessa 31.1.2012 on 2 projektin esittely, mm. valvonnan uudet linjaukset
- 3. kokouksessa keskustellaan mm. luontoarvoista Riitta Rönnin johdolla
- 4. kokouksessa keskustellaan mm. 1. projektin etenemisestä Oili Rahnasto johdolla
- sovittiin, että tulevien kokousten ajankohdat haetaan Doodle- kokousohjelman avulla

9. Muut mahdolliset asiat

- kysyttiin toisen vaiheen käsittelystä ja katsottiin, että ne asiat tulisi pitää mielessä jo 1. vaiheen käsittelyssä

10. Kansliapäällikkö päätti kokouksen

- LIITTEET
1. Viestintä ympäristönsuojelulain uudistamisesta, Katja Huumo
 2. Luontoarvojen sisällyttäminen ympäristönsuojelulakiin, Riitta Rönn

JAKELU ohjausryhmän puheenjohtaja, jäsenet ja varaedustajat, sihteerit, projektiryhmät, tiedotus

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

Viestintä ympäristönsuojelulain uudistamisesta

Katja Huomo
Ympäristönsuojelulain
uudistamishankeen ohjausryhmä
16.12.2011

Katja Huomo / YM
16.12.2011
1

• Lähtökohtia viestinnälle

- Sidosryhmät avainasemassa: avoin ja tiivis yhteistyö, esim. ohjaus- ja projektiryhmät, keskustelutilaisuudet, organisaatioiden intranetit yms. viestintäkanavat
- Kansalais- ja mediaviestintä: keskeistä asian palastelu
 - Lakiuudistus kokonaisena prosessina monimutkainen ja monelle myös mielenkiinnoton
 - Mutta yksittäiset asiat kiinnostavat, esim. luontoarvot, valvonnan maksullisuus, luvitus...
 - Vrt. nykyinen julkinen keskustelu kaivosten ympäristöluvista

- **Viestinnän tavoitteita**

- Varmistaa, että sidosryhmät saavat ajantasaista tietoa uudistuksen etenemisestä ja aikatauluista
- Varmistaa, että kansalaisilla on mahdollisuus kertoa mielipiteensä keskeisiin kysymyksiin oikea-aikaisesti
- Varmistaa, että uudistuksesta kerrotaan ulospäin linjakkaasti
- Auttaa toimittajia saamaan tarvitsemansa tieto viipymättä

- **Ulkoisia viestintäkanavia**

- Mediatiedotteet
- Taustatilaisuudet toimittajille
- Verkkosivu www.ymparisto.fi/yслуudistus
- Kansalaiset pyritään tavoittamaan ensisijaisesti median kautta ja esim. yhteistyöllä järjestöjen kanssa.
- Sosiaalinen media
 - On varmistettava, että kansalaisia kuullaan asioista, joihin he voivat oikeasti vaikuttaa
 - On kerrottava, miten vastaukset on otettu huomioon valmistelussa

- **Alustavaa aikataulua**

- **Tänään: tiedote uudistuksen alkamisesta**
- **2.2. kuulemis- ja keskustelutilaisuus ehdotuksesta valvonnan kehittämiseksi (Hki)**
- **29.2. Selvitys luontoarvojen huomioimisesta lupamenettelyssä valmistuu. Osana viestintää kansalaiskeskustelu kevään mittaan?**
- **31.5. Ehdotus VN asetukseksi suurista polttolaitoksista valmistuu > Tiedote, kun lausunnonle. Viestintä valmistelun aikana?**
- **31.8. Ehdotus luontoarvojen huomioimisesta lupamenettelyssä valmistuu > Kerrottava myös miten mahdollisen kyselyn tulokset on huomioitu.**

8 16.12.2011

Katja Huomo / YM

- **Mitä seuraavaksi?**

- **Viestinnän suunnittelu jatkuu tammikuussa projektiryhmien kanssa; eri asiakokonaisuuksilla osittain eri sidos- ja kohderyhmät.**
- **katja.huumo@ymparisto.fi
050 5675 381**

8 16.12.2011

Katja Huomo / YM

Luontoarvojen sisällyttäminen ympäristönsuojelulakiin

- projektiryhmä 4:n ensimmäinen kokous on 12.1.2012 joten seuraavassa esitettyä ei ole käsitelty projektiryhmässä vaan vastaa yksinomaan puheenjohtajan näkemyksiä

1. Suunnitelma em. tehtävän selvittämisestä ja projektiryhmän ehdotuksen tekemisestä

YM on sopinut, että Itä-Suomen AVin ympäristölakimies Sinikka Pärnänen

- käy läpi olemassa olevat selvitysten missä määrin aihealuetta on aiemmin selvitetty
- käy läpi ratkaisukäytäntöä (ympäristölupavirastot/AVIt sekä VaHaO ja KHO)
 - o millaisessa tilanteessa ja mitä luontoarvoja ei ole voitu ottaa huomioon (luontoarvot jätetty kokonaan ottamatta huomioon/luontoarvojen säilyttäminen on estänyt luvan myöntämisen/ luontoarvot otettu jossain määrin huomioon/jonkin luontoarvon suojaaminen koituu välillisesti toisen luontoarvon hyväksi) sekä
 - o selvittää miten luontoarvot on otettu huomioon muiden lakien lupamenettelyissä (vesilaki, maa-ainelaki ja kaivoslaki)
- määräaika 31.1.2012

YM on pyytänyt tarjouksen luontoarvoja koskevasta selvityksestä Enlawin Consulting OY:ltä (Matias Warsta, Ari Ekroos ja muita tutkijoita)

- o määritellään luontoarvo -käsite
- o selvitetään luontoarvojen huomioon ottaminen YSL:n mukaisessa menettelyssä sekä valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden ja kaavojen merkitys ja vaikutus
- o selvitetään luontoarvojen huomioon ottamiseen liittyvät korvauskysymykset
- o laaditaan suppea kv. vertailu
- o esitetään lainsäädännölliset ja muut ratkaisuvaihtoehdot sekä vaihtoehtojen vaikutukset
- projektiryhmä 4 ohjaa selvityksen tekoa (kokoukset tammi- ja helmikuussa)
- selvityksen määräaika 29.2.2012
- selvityksestä on tarkoitus pyytää lausunnot täsmäkohdennettuina kysymyksin muutamalta asiantuntijataholta maaliskuun puoliväli
- projektiryhmä käsittelee selvitystä ja siitä annettuja asiantuntijalausuntoja huhtikuun puoliväli-toukokuun ja muodostaa niiden pohjalta ehdotuksensa
- laaja kuuleminen toukokuun lopussa (kuulemistilaisuus/lausuntokierros/materiaali verkossa)
- ehdotuksen jatkovalmistelu saadun palautteen perusteella
- projektiryhmän 1 vaiheen ehdotukset valmiit 31.8.2012 (edellä kuvatun luontoarvoja koskevan tehtävän ohella projektiryhmä laatii ehdotuksen yva-menettelyn yhdistämisestä ympäristölupamenettelyyn teollisten toimintojen muutos- ja laajennushankkeissa)

2. Valmistelun keskeisiä lähtökohtia

- Projektin alkuvaiheessa muodostettava yhteinen näkemys luontoarvo –käsitteestä, tarkastellaanko luonnonvarakysymyksenä vai otetaanko huomioon myös maisema ja mahdollisia muita esteettisiä seikkoja
- Nykytilanteen ongelman määrittely : missä määrin luontoympäristöä muuttavaa toimintaa voidaan nykyisin toteuttaa ilman, että luontoarvoja otetaan täysimääräisesti huomioon. Tarkasteltavilla toiminnoilla on oltava ympäristölupakytkentä, jolloin osa luontoympäristöä muuttavista hankkeista ja toiminnoista jää tarkastelun ulkopuolelle (mm. metsän ja pellon raivaus, tiet, johtojen vetäminen)
- mitä hanketyyppejä tarkastellaan: luonnonvarojen hyödyntäminen (mm. kaivoskivennäisten otto, turpeen otto, maa-ainesten otto) ja rakentaminen eri muodoissa (rakennukset, rakennelmat, vesirakentaminen), maisemakysymysten mukaan otto laajentaa tarkasteltavien hankkeiden tyyppejä, ovatko tarkastelussa mukana kaikki luvanvaraiset laitokset
- korvauskysymykset: onko korvausvelvollisuutta ja jos on, mikä on se asia joka tulee lainsäädännön mukaan korvata, mitä lakia/järjestelmää käytetään mahdollisissa korvauksissa
- selvityksessä tarkasteltava ratkaisuvaihtoehtoja monipuolisesti lähtökohtana arvio siitä kuinka tehokas ohjauskeino on luontoarvojen entistä paremmaksi huomioon ottamiseksi
- vaikutukset arvioitava monipuolisesti (ympäristövaikutukset, taloudelliset vaikutukset, sosiaaliset vaikutukset, vaikutukset osallistumismahdollisuuksiin, vaikutukset muutoksenhakuun, vaikutukset viranomaisten välisiin toimivaltasuhteisiin, resurssivaikutukset ja perustuslailliset kysymykset)
- projektiryhmän toimeksiantoon sisältyviä teemoja on mahdollista ottaa esille kevään aikana eri tahojen keskeisillä forumeilla (seminaarit ja neuvottelupäivät ja koulutustilaisuudet)